

BIBLIOTECA DE
CCATALUNYA
MEMÒRIA 2015

Juny 2016

SUMARI

Presentació	pàg 3
1. Indicadors	pàg 4
2. Què oferim als usuaris	pàg 5
Portal de Patrimoni d'editors i editats	pàg 8
3. Fons de la BC	pàg 9
4. Iniciatives digitals	pàg 13
5. Col·laboracions	pàg 16
6. Treballar a la BC	pàg 18
7. Publicacions	pàg 19
8. Agraïments	pàg 19

PRESENTACIÓ

Us presentem la memòria de la Biblioteca de Catalunya de l'any 2015. Un document que vol descriure la tasca realitzada i destacar els objectius assolits per la Biblioteca.

L'any 2015 ha estat un any similar als anteriors en termes de personal i pressupost; la situació de crisi continua, els recursos són escassos i això afecta a tota les àrees d'activitat de la biblioteca. En resum, resulta complex mantenir obert i a ple rendiment un equipament nacional com la Biblioteca de Catalunya, que ofereix 60 hores setmanals de servei públic, gestiona prop de 4 milions de documents, organitza cada any més de 100 activitats culturals i 15 exposicions de diferents formats, i acull a l'entorn de 200 grups de visitants.

Malgrat aquest context desfavorable, i gràcies a l'esforç i entusiasme de l'equip humà que treballa a la BC, la Biblioteca manté una prestació de servei de qualitat. La valoració dels usuaris de l'activitat quotidiana de la BC continua sent molt alta, el 2015 és manté en un 9 sobre 10, i el grau de compliment dels compromisos adquirits a la Carta de Serveis continua pel damunt del 95%.

La línia de treball iniciada el 2014 de diversificar la proposta cultural i reforçar la col·laboració amb institucions i entitats s'ha consolidat enguany; el 64% dels actes culturals del 2015 s'han fet en col·laboració amb creadors i entitats; una estratègia per obrir la Biblioteca a noves complicitats i apropar nous públics.

Entre les incorporacions de fons, a més dels documents que arriben per DL, cal destacar, un any més, la generositat de les donacions, a tall d'exemple, els fons de Josep Obiols, Montserrat Abelló; així com els dipòsits dels fons del Grup 62 (els segells Edicions 62 i Empúries) i d'Albert Ràfols-Casamada-Maria Girona.

La BC, amb la voluntat de proporcionar eines d'accés i coneixement dels fons catalans, ha presentat enguany el *Portal d'Editors i Editats de Catalunya*, desenvolupat el 2014; i ha iniciat una col·lecció de llibres electrònics amb el títol *Escrits i memòria*, de la qual n'ha presentat el primer número, *Les cròniques catalanes*, coincidint amb l'any de commemoració de Ramon Muntaner.

En definitiva, el balanç de l'activitat del 2015 és positiu quant a resultats; cal però que la situació reverteixi aviat, pel que fa a la manca de dotació, sinó, a mig termini, no serà viable mantenir els nivells de qualitat que un equipament nacional ha d'oferir.

Eugènia Serra,
directora de la Biblioteca

1. INDICADORS

	2013	2014	2015	
Satisfacció usuaris	8,6	9,0	9,0	
Compliment compromisos carta de serveis (%)	95 %	96 %	95,6 %	
Nombre d'usuaris (presencials, remots i xarxes socials)	1.133.248	1.729.234	1.667.181	• Oscil·lació de l'activitat de recerca
Nombre de visitants (visites, actes, exposicions i Portes obertes) *	11.497	15.401	14.529	
Nombre d'activitats (visites, actes, exposicions i Portes obertes) *	269	326	336	
Nombre de documents subministrats i consultats (originals i reproduccions)	1.801.232	1.538.533	1.462.108	• Canvi del programari estadístic fet el 2013 • Oscil·lació de l'activitat de recerca • increment de preus i taxes.
Material lliurat electrònicament (%)	27,47 %	32,11 %	31,09 %	
Préstec per a exposicions (nombre exposicions/peces)	18/246	20/135	21/214	
Nombre documents rebuts (compra, donatiu, DL i intercanvi)	361.045	262.028	140.782	• Depèn de l'entrada de donatius grans, entre els quals l'arxiu de l'editorial Gustavo Gili (2013) i Edicions 62 (2014)
Nombre documents processats (nous, duplicats, desestimats)	120.347	143.341	147.566	• Creix el nombre de desestimats principalment de tercers i subsegüents còpies
Nombre d'imatges digitals creades	29.824	131.881	229.763	• Subvencions i convenis de col·laboració amb tercers
Nombre de núm. de Dipòsit Legal assignats	34.962	33.955	35.837	• Oscil·lació de la producció editorial de llibres (no depèn de la BC)
Nombre de núm. ISSN assignats	350	448	383	• Oscil·lació de la producció editorial de publicacions (no depèn de la BC)
Nombre de registres CANTIC creats (per la BC)	12.214	11.271	9.292	
Nombre de registres CANTIC creats (total)	21.457	19.620	20.660	
Nombre de registres CIP creats	130	107	123	
Dies d'obertura anuals	294	289	289	
Mitjana dies de baixa per treballador	21,44	17,77	16,5	

* S'amplia el concepte de visitant amb els assistents a les exposicions i a la Jornada de Portes Obertes, i s'hi incorporen les dades de 2013 i 2014

2. QUÈ OFERIM ALS USUARIS?

2.1 Serveis a l'usuari

Avaluació del grau de compliment de la Carta de Serveis

Per conèixer el grau de compliment dels compromisos que la BC ha establert amb els seus lectors mitjançant la [Carta de serveis](#), s'han avaluat els indicadors que els mesuren. El grau de compliment de la carta el 2015 ha arribat al 95,6%. En general els resultats són satisfactoris, d'acord amb la tendència d'anys anteriors.

Llegim al jardí

El 20 d'abril es va reprendre el servei Llegim al jardí, d'ús del jardins del recinte de l'antic Hospital com a espai de lectura. A més de taules i cadires els usuaris disposaven de connexió a Internet sense fils, de préstec de llibres, revistes i premsa diària. Fins a la seva finalització el 30 de novembre el servei ha tingut més de 20.000 usuaris i s'han consultat uns 23.500 documents.

Xarxes socials

El bloc, Facebook i Twitter fan difusió sistemàtica de la Biblioteca de Catalunya.

Durant el 2015 la BC ha publicat 24 entrades al bloc, 277 a Facebook i 332 tuits. A final de 2015 la BC tenia 2.595 seguidors de Facebook i 4.876 de Twitter.

Així mateix, la Biblioteca té perfil i participa activament a Pinterest, amb 30 taulells, més de 2.000 imatges i més de 800 seguidors.

Serveis en línia

Des del web de la Biblioteca es pot accedir a diversos serveis: informació bibliogràfica, petició, reserva, préstec i reproducció de documents, préstec d'lectors, reserva d'ordinadors portàtils a la sala de lectura, préstec interbibliotecari per a institucions i usuaris particulars, proposta de compra de documents, visites guiades i sessions de docència, obtenció i renovació de passis i carnets de lector, distribució de documents duplicats a entitats sense ànim de lucre, cessió d'espais, filmacions, publicacions i botiga virtual.

Creixement dels indicadors estadístics

Malgrat les limitacions de personal i pressupostàries la satisfacció dels usuaris (9 sobre 10) es manté respecte el 2014 i el compliment dels compromisos de la carta de serveis (95,6 %) es redueix molt lleugerament.

Cal destacar també l'increment del 3 % del nombre d'activitats (336) entre actes, visites, exposicions i Portes obertes.

2.2 Serveis educatius i visites

Col·laboració amb universitats i centres d'ensenyament

El 2015 ha continuat la campanya de col·laboració amb universitats i centres d'ensenyament secundari iniciada el 2005. L'objectiu de la iniciativa és oferir als professors i alumnes sessions de formació específica dels seus estudis a la Biblioteca de Catalunya.

Jornades de Portes Obertes

La Jornada de Portes Obertes es va celebrar el dimarts 23 d'abril, Sant Jordi; prop de 3.000 persones van visitar la Biblioteca.

Visites guiades

Durant l'any han s'han rebut 4.316 persones en 188 sessions i visites guiades per a estudiants universitaris, de primària i secundària, escoles d'adults, associacions diverses i professionals de l'àmbit de la informació i la documentació. L'Arxiu Joan Maragall, com a casa museu, ha tingut uns 1.250 visitants.

2.3 Activitats de difusió

Exposicions

La BC ha organitzat durant el 2015 diferents exposicions:

- "Sardanes Amunt!". 16.01-14.02.15
- "Daniel Blanxart, la passió per la música". 03.02-07.03.15
- "La col·lecció infantil Verrié: una "biblioteca de resistència escolar catalana". 16.02-14.03.15
- "Editorial Gustavo Gili, l'excel·lència de l'editor". 16.03-30.04.15
- "Vèncer el temps: poetes recuperats". 04.05-30.05.15
- "Josep Valls, el retorn". 19.05-20.06.15
- "Pietat Fornesa i els principis d'Hokusai". 02.06-30.06.15
- "Butlletí de la DEC—Escola Catalana 50 anys". 01.07-30.07.15
- "Santa Teresa de Jesús en la cultura catalana". 31.07-31.08.15
- "Joan Barbarà i la bibliofília". 02.09-30.09.15
- "La Biblioteca Aguiló, el primer tresor". 15.09-17.10.15
- "Microcosmos Josep Soler". 02.10-30.10.15
- "Carlos Barral, poeta-editor-memorialista". 02.11-02.12.15
- "Les fronteres de Catalunya. Segles XVII i XVIII". 18.11-19.12.15
- "Puigmiquel". 03.12-06.01.15

Teatre a la BC

La Biblioteca ha acollit la representació de diverses obres teatrals com *Maragall a casa*, durant tot l'any a l'Arxiu Joan Maragall; *Una giornata particolare*, de l'11 de març al 3 de maig de 2015; *Incendis*, del 18 de juny al 24 de juliol; i *Al nostre gust*, del 10 de novembre al 27 de desembre.

Activitats musicals

Durant el 2015 han tingut lloc diverses activitats musicals a la Biblioteca com els concerts i recitals següents: el concert de cançó catalana *Camins de fada*; el de música contemporània de Carla Ruiz; els de violoncel i piano d'Eva de la Torre; el del Cor Cantus Barcelona; el de l'Associació Joan Manén; el concert d'homenatge a Josep Soler; el de Joan Pere Gil, de clarinet i piano; el concert del Dia del Paraguai; el de Josep Bassal; el de presentació del disc Pare Antoni Massana; el de duet de violins, de Sara Cubarsi i Mayah Kadish; el de música napolitana del grup Oiné; el de piano de Romaine Wheeler; el de guitarra de Stephen Marchionda; els del Barcelona Festival of Songs; el concert de cobla de Sons Essencials; el del Duo Leopolis; el de Mirna Vilasís; el de presentació del disc de Salvador Pané; el concert de Goya a Granados, d'Ars Longa; el de la Coral Capella Francesa de Barcelona; el del duo Mabelia; el de Melani Mestres; el de Maria Lluïsa Cantos; el de presentació del disc de Patricia Caicedo; el de Francesc Valls; i el de presentació del disc de Xavi Múrcia.

Altres esdeveniments

A més d'aquestes activitats se n'han dut a terme d'altres de destacades com la 4a trobada de responsables de biblioteques públiques; la recepció del fons Josep Obiols; la presentació del Fons Montserrat Abelló; la del fons Ràfols-Casamades i Maria Girona; el cicle de conferències "Simfonies per a l'any de les biblioteques"; el Loop Festival; o el programa Eye Catalunya.

Així mateix s'han dut a terme diferents presentacions de llibres i discs. D'altra banda, la BC ha cedit els seus espais per a diferents activitats: rodes de premsa, congressos, lliuraments de premis, reunions, gravacions, reportatges fotogràfics, etc.

Il·lustració d'Opisso, *Sardanes al Parc*, mostrada a l'exposició *Sardanes Amunt!*

PORTAL PATRIMONI D'EDITORS I EDITATS DE CATALUNYA

L'any 2014 es va dissenyar i posar en marxa el portal [Patrimoni d'editors i d'editats de Catalunya](#) amb la finalitat de promoure la preservació i el descobriment del patrimoni editorial, proporcionar un accés únic als fons i arxius d'editors i autors, contribuir a la internacionalització del patrimoni i la cultura catalana a través de les seves indústries culturals, posar en valor els fons personals d'autors i editorials a través de la seva vinculació, i garantir la disponibilitat de l'edició històrica per a futures publicacions.

A final de 2014 el portal comptava amb 27 registres d'editorials que tenen els fons d'arxiu localitzat, principalment a la Biblioteca de Catalunya i a l'Arxiu Nacional. Aquests registres anaven acompanyats dels registres relacionats següents: 4 registres d'editors literaris, 591 registres d'editats (524 d'autors i 67 d'il·lustradors), 289 col·leccions, 36 premis, 27 revistes i 291 imatges. Entre els fons identificats de la BC s'hi troben els corresponents a les editorials Albert Martín, Espasa, Montaner y Simón, Edicions de la Rosa Vera, Edicions de La Magrana, Curial, Gustavo Gili, Edicions 62; i entre els fons de l'Arxiu Nacional de Catalunya, Nova Terra, Josep Janés, Salvat, Teide, i Juventud. També destaquen alguns fons d'editors literaris com Carlos Barral, Josep Vergés, Josep Maria Cruzet, o Esther Tusquets. Entre els fons dels editats es troben, entre d'altres, Joan Alcover, Jaume Bofill i Mates, Joan Maria Boix i Selva, Joan Amades, Clementina Arderiu, Maria Barbal, Miquel Batllori, etc., localitzats en diferents institucions.

El 13 de març de 2015 es va presentar el portal en un acte presidit per l'hble. conseller de Cultura, Ferran Mascarell, i amb les intervencions del periodista Sergio Vila-Sanjuán i d'Eugènia Serra, directora de la Biblioteca de Catalunya.

D'ençà de la presentació pública s'ha continuat fent recerca i nodrint el portal de contingut. Així, s'han incorporat els registres corresponents a les editorials Argos, Argos Vergara, Aymà, Barcino, Bruguera, Casals, Editorial Catalana, Mentora, Seix Barral, Vergara a més de les dels editors literaris Ignasi Agustí, Carlos Barral, Josep Maria Boix i Selva, i Josep Maria Casacuberta, entre d'altres.

L'entrada de cada registre implica fer els seus registres derivats (autors, il·lustradors, col·leccions, premis, etc.) que són només una mostra dels més rellevants. S'ha fet recerca i s'han completat també els registres derivats que comptaven amb una informació mínima, sempre seguint el criteri de fons localitzat, per exemple: Prudenci Bertrana o Montserrat Roig.

Durant el 2015 s'ha introduït un nombre considerable de registres, que han enriquit el portal tant quantitativament com qualitativament.

Núria Altarriba

Directora de la Unitat Bibliogràfica

3. FONS DE LA BC

El 2015 la Biblioteca de Catalunya ha adquirit 140.782 unitats documentals, de les quals 69.341 corresponen a donacions i dipòsits, 10.205 a compres, 90 a intercanvi i les 61.146 restants al Dipòsit Legal

3.1 Adquisicions destacades

Impresos i Col·leccions Especials

De les 114 peces de nou ingrès destaquen les següents, dipositades pel Departament de Cultura, que aporten novetat als fons de la BC, ja que es tracta de dues edicions del XVI i una del XVII d'impressors de la ciutat de Barcelona i per tant testimoni de la bibliografia catalana: Serra, Francesc. *Consilium sive allegationes iuris pro specta Don Ioanne de Lanuça Ilustitia Aragonum, in facto causae vertentis in Rota Cathaloniae super Vicecomitatu de Roda*. Barcinone: excudebat Claudius Bornat, 1562; Luis de Granada. *Parte primera [--quinta] de la Introduction del symbolo de la fe...* En Barcelona: impressa con licencia en casa de Hubert Gotard: a costa de la viuda de Iuan Pablo Manescal, 1589; Luján de Sayavedra, Mateo. *Segunda parte de la vida del picaro Guzman de Alfarache*. Impresso en Barcelona: en casa Sebastian de Cormellas al Call: a costa de Iuan Yglesias emrcader de libros. MDCIII [1603].

Quant a compres, destaquen: Carner, Josep. *La paraula en el vent*. Barcelona: Fidel Giró, [1914?], amb anotacions de la mà de l'autor; el cartell *El admirable don Quijote: visto por Dalí, Doré, Jou, Miciano, Picasso, Joan Ponç y otros*. Barcelona: La Polígrafa, 1980; *Autógrafos de Miguel de Cervantes Saavedra: edición conmemorativa del IV centenario de su muerte 1616-2016*. Madrid: Taberna Literaria, 2015.

Manuscrits

El 2015 han ingressat diversos fons d'entre els quals destaquen el del Grup 62; el fons Ràfols-Casamada; el de la Libreria Millà; el de Montserrat Abelló; el de Joan Francesc Vidal i Jover; la correspondència de Josep Obiols; i el Fons Jordi-Pere Cerdà.

Recepció del fons Josep Obiols

Música

Dels fons ingressats destaquen la col·lecció musical d'Oscar Peña, i l'obra musical de Josep Garcia Gago.

Documents gràfics

Durant el 2015 s'han incorporat diversos fons i documents gràfics per dipòsit o donació, d'entre els quals destaquen el fons d'Albert Ràfols Casamada i Maria Girona, el de Josep Obiols, i el de matrius del taller de Jaume Pla.

Quant a les compres, s'han adquirit dibuixos originals, estampes d'aiguaforts i maquetes de llibres, de Joan Barbarà; i dos retrats dels fotògrafs Manuel Moliné Muns i Rafael Albareda.

El Departament de Cultura ha comprat per a la BC dibuixos de la il·lustradora Carme Solé Vendrell que, juntament amb el seu donatiu, completen el seu fons d'obra original; així com fotografies de Pau Audouard (retrats d'artistes i fotografies per a la *Historia de España*, de Muntaner y Simón (1860-70).

Documents sonors i audiovisuals

Han ingressat diverses donacions de les quals sobresurten la de l'arxiu personal de la poetessa i traductora Montserrat Abelló; del fons Federico Arcos sobre anarquisme; documents de l'enquadrador Emili Brugalla; del compositor Miquel Pujol Grau; del fons de l'agent editorial Carme Balcells; i rotlles de pianola de la col·lecció Rafael Ribas i Olivé.

Publicacions periòdiques

Durant el 2015 han ingressat a l'Hemeroteca 83 donacions de publicacions periòdiques d'entre les quals destaquen la del *Boletín Oficial de la Propiedad Industrial*; la col·lecció completa de la revista escolar *Inquietud* de Menàrguens, publicada entre 1935 i 1936; la reimpressió dels 15 primers números d'*Arc voltaic: full de cinema* (1977-1983); diferents exemplars de l'anuari *El Año en la mano*, que han permès completar la col·lecció; números dels *Annals de l'Institut d'Estudis Empordanesos*; de *Canigó*; de *Cuadernos de Historia económica de Catalunya*; així com de *La Petite Illustration*.

La web catalana

El portal [PADICAT](#) (Patrimoni Digital de Catalunya), que té com a objectiu compilar, processar i donar accés permanent a la producció digital catalana va entrar en funcionament el 2006 i actualment està en ple rendiment.

A final de 2015 s'hi havien adherit unes 500 institucions diverses, mitjançant la formalització d'un conveni de col·laboració i contenia 345.000 captures de 81.000 llocs web amb un volum de 19,8 TB (dades estimades, pendent d'indexació).

Dipòsit Legal (Bibliografia catalana)

El 2015 han ingressat per Dipòsit Legal 61.146 documents de diversos tipus: llibres, revistes, material gràfic, sonor, audiovisual, etc. S'han assignat un total de 35.885 números nous (30.219 a Barcelona, 2.108 a Girona, 1.801 a Lleida i 1.757 a Tarragona).

El Dipòsit Legal de Catalunya, integrat en la Biblioteca de Catalunya, és el receptor de la producció editorial i audiovisual catalana. La seva funció principal és recollir i preservar el conjunt de la producció editada a Catalunya en qualsevol suport i fer-ne possible el seu accés.

Patrimoni d'editors i editats

El 13 de març de 2015 es va presentar el portal [Patrimoni d'editors i editats](#), desenvolupat per la Biblioteca de Catalunya amb la voluntat de promoure la preservació i el descobriment del patrimoni editorial, proporcionar un accés únic als fons i arxius d'editors i autors, contribuir a la internacionalització del patrimoni i la cultura catalana a través de les seves indústries culturals, posar en valor els fons personals d'autors i editorials a través de la seva vinculació i garantir la disponibilitat de l'edició històrica per a futures publicacions.

Patrimoni d'editors i editats de Catalunya

La producció bibliogràfica i documental de Catalunya és rica i diversa amb autors de totes les èpoques i àmbits, suportats per una indústria editorial que és testimoni de la cultura catalana i peça clau en la difusió i consum cultural. La Biblioteca de Catalunya i altres institucions del país conserven col·leccions i arxius personals dels autors i fons editorials que contribueixen a construir la nostra història passada i present, que cal fer coneguts i facilitar-ne la localització i estudi. El Portal de Patrimoni d'editors i editats:

- Promou la preservació i el descobriment del patrimoni editorial.
- Proporciona un accés únic als fons i arxius d'editors i autors.
- Contribueix a la internacionalització del patrimoni i la cultura catalana a través de les seves indústries culturals.
- Posa en valor els fons personals d'autors i editorials a través de la seva vinculació.
- Garanteix la disponibilitat de l'edició històrica per a futures publicacions.

Aquesta iniciativa ha comptat des de l'inici amb la complicitat i l'assessorament desinteressat de Sergio Vila-Sanjuán, periodista i escriptor, expert en el sector del llibre i la lectura, a qui agraïm especialment el seu suport.

Eugènia Serra
Director de la Biblioteca de Catalunya

Barcelona, capital editorial
El món del llibre català ha generat impacte internacional al llarg dels segles
Sergio Vila-Sanjuán

Barcelona és una de les ciutats del món que disposen d'una història editorial més llarga i continuada. Des dels inicis de la impremta fins ara, són més de cinc segles produint volums per a un amplíssim cabal de lectors. Aquesta vocació ininterrompuda defineix la metròpoli catalana, que ha estat, i continua sent, la capital editorial d'Hispanoamèrica.

Com ha arribat Barcelona a convertir-se en referència clau de la indústria cultural internacional? Ja en l'Edat Mitjana la ciutat es va dotar del que podríem anomenar un ecosistema del llibre per complet, en el qual apareixen autors, difusors (copistes, impressors, editors), llibreters, bibliotecaris, per descomptat lectors corrents, i també bibliòfils. Aquesta concentració defineix tota una manera de viure la cultura, i el seu pòsit constitueix un dels grans signes d'identificació barcelonins. Així ho han percebut observadors externs, com Miguel de Cervantes al segle XVII o Mario Vargas Llosa al segle XX, en definir específicament Barcelona per la seva relació amb els llibres.

“ Conèixer la història d'un país vol dir conèixer els fets, la cultura, la llengua... La cultura és la suma de la creació, les institucions i les indústries culturals. En el món del llibre els editors han jugat i juguen un paper essencial. Fer visible la seva activitat a internet, localitzar els seus arxius i els dels autors que editaren és un fet diferencial per fer palesa la vitalitat de la cultura catalana.”

Patrici Tixés Padrosa
President
Gremi d'Editors de Catalunya (Publishers' Guild of Catalonia)

Salvat Editores
Grup Planeta
Nova Terra
Edicions de la Rosa Vera
Mentora
Casals
Grup 62
Gustavo Gili
Juventud
Medos Selecta
Verdura
Caja España
Caja de Papeles
La Renaixensa
Lasquets Editores
Edicions de la Magrana
Jergos Viergara
Josep Janés
Empúries
Plaza & Janés
Edicions Destino
Edicions Península

2014 Biblioteca de Catalunya. Carrer de l'Hospital, 56. 08001 Barcelona.
Tif: +34 93 270 23 00. Fax: +34 93 270 23 04 busta@bnc.cat | Alguns drets reservats - Nota tècnica - Avís legal

Portal Patrimoni d'Editors i Editats

Fons destacat: dipòsit del fons d'Albert Ràfols Casamada i Maria Girona, ampli conjunt d'obra gràfica del que hem de destacar, per la seva singularitat d'obra única, els àlbums de dibuix, que constitueixen una mostra del seu art incipient, i els quaderns de viatge i esbossos, que suposen la manifestació de la seva intimitat

Presentació del fons d'Albert Ràfols Casamada i Maria Girona

4. INICIATIVES DIGITALS

La Biblioteca de Catalunya impulsa i participa en iniciatives digitals tant pròpies com d'altres organitzacions

4.1 Els fons patrimonials a Internet

ARCA

La BC impulsa el projecte [ARCA](#) (Arxiu de Revistes Catalanes Antigues), un portal d'accés obert que inclou publicacions periòdiques tancades que han estat representatives dins la cultura i la societat catalanes.

ARCA permet als usuaris accedir a les col·leccions senceres de les publicacions sense haver de perdre temps i esforços en la seva localització i consulta a diferents institucions. A més, facilita la recuperació i la preservació del patrimoni hemerogràfic català, ja que el fet de disposar de substituïts digitals dels documents minimitza l'ús dels originals i el seu desgast. En finalitzar l'any s'hi poden consultar 363 títols, que representen 1.305.753 pàgines i la col·laboració de 31 institucions o entitats.

Memòria Digital de Catalunya

La [Memòria Digital de Catalunya](#) és un repositori cooperatiu, coordinat pel CSUC i la BC que permet la consulta en accés obert de col·leccions digitalitzades de diferents institucions.

La seva principal finalitat és augmentar la visibilitat i consulta del patrimoni català. Conté uns 3,2 milions d'imatges/documentos repartides en 124 col·leccions de 32 institucions participants.

En la MDC es poden trobar col·leccions digitalitzades de la Biblioteca de Catalunya d'incunables, manuscrits, llibres impresos, material gràfic, partitures, enquadernacions artístiques, cartells, fons fotogràfics, etc. Aquestes col·leccions estan obertes i s'hi estan incorporant nous documents digitalitzats.

Europeana

La Biblioteca de Catalunya és un dels socis col·laboradors del portal [Europeana](#), la biblioteca multimèdia digital europea. A més de proporcionar continguts (20 col·leccions i 31.393 objectes digitals) la Biblioteca de Catalunya actua com a intermediària entre Europeana i altres institucions catalanes que hi aporten continguts a través dels seus repositoris digitals. Els repositoris que hi participen són:

- Memòria Digital de Catalunya (MDC), amb 61 col·leccions de 22 institucions, 64.004 objectes
- Cartoteca Digital, de l'Institut Cartogràfic i Geològic de Catalunya, amb 24 col·leccions i 12.368 objectes
- Trencadís, de la Diputació de Barcelona, amb 2.761 objectes
- Bipadi, de la Universitat de Barcelona, amb 6 col·leccions i 703 objectes

RACO (Revistes Catalanes d'Accés Obert)

La Biblioteca de Catalunya participa en el portal [RACO](#) (Revistes Catalanes amb Accés Obert), juntament amb el Consorci de Biblioteques Universitàries de Catalunya, un dipòsit des del qual es poden consultar, en accés obert, els articles a text complet de revistes científiques, culturals i erudites catalanes. A RACO es troben més de 180.000 articles de 449 revistes de 83 institucions.

World Digital Library

La Biblioteca de Catalunya participa en la [World Digital Library](#), el portal impulsat per la Library of Congress amb el suport de la UNESCO per fer públics a Internet materials importants de les cultures d'arreu del món. El 2015 la WDL ha publicat una selecció de documents rellevants de la BC.

The screenshot shows a web browser window displaying the 'Maritime Regulations' entry on the World Digital Library. The page includes a woodcut illustration of a medieval sailing ship. The text describes the 'Libre appellat Consolat de mar' as a collection of maritime and commercial ordinances and decrees of medieval origin that once had legal authority. It mentions that the work comes from the ancient 'Costumes de la Mar' of Barcelona, written between 1260 and 1270, and integrates Catalan norms as well as those from other sources like Pisan, Genoese, Venetian, and Marsilian. The definitive writing was done in the 14th century in Barcelona, with the addition of other legal texts. The work was widely circulated, with numerous editions printed in Catalan, two in unbound editions stand out. The first is from 1484, possibly by Nicolaus Spindeler; the other is that of Pere Posa, from 1494, with revision and enlargement of the text undertaken by Francesc Celedes. These editions were followed in the 16th century by those of Joan Luschner (1502), Joan Rosembach (1518), Carles Amorós (1518 and 1540), Ballester and Gillo (1523), and Sebastià de Comellas (1592). Carles Amorós, a printer of Provençal origin established in Barcelona (active circa 1505-48), published the edition presented here, in quarto format and in gothic characters—as was the case with all of editions of the 16th century except that of 1592. The work is composed of 129 numbered folios, with numerous woodcuts. Later, in 1540, Amorós produced another edition. It became the commercial code of maritime legislation of the Mediterranean and the common law about subjects relating to ships and the sea, current in many places until the 19th century. In the 16th century, *Libre appellat Consolat de mar* was translated into Italian, French, and Spanish, and reissued in new editions numerous times up to the present. This copy, bound in leather, is part of the Col·lecció Bonsoms-Chacón, donated to the Biblioteca de Catalunya in 1948, after the death of Mercedes Chacón, widow of Isidre Bonsoms i Sicart.

Metadata fields shown include: Date Created: August 6, 1518 CE; Subject Date: 1518 CE. Similar items listed include 'Barcelona Songbook' and 'Compendium of the Art of Arithmetic'.

El *Consolat de Mar* a la WDL

4.2 Participació ciutadana

Transcriu-me!!

[Transcriu-me!!](#) és una proposta de col·laboració adreçada als investigadors i ciutadans en general, que vol millorar l'accés als continguts digitals que publica la Biblioteca de Catalunya. Es basa en la complicitat entre les institucions i la societat, i compta amb el suport del CSUC (Consorti de Serveis Universitaris de Catalunya). A final de 2015 s'han transcrit bona part dels documents de la col·lecció *Obra literària d'Àngel Guimerà*.

4.3 Preservació digital

COFRE preservació digital

La Biblioteca de Catalunya ha implementat un pla de preservació digital que ha de garantir la perdurabilitat dels documents digitals que formen part de la seva col·lecció. Com a responsable de la preservació del patrimoni bibliogràfic a Catalunya la BC ha dedicat molts recursos a digitalitzar documents analògics, alhora que ha incorporat als seus fons documents creats directament en format digital.

El 2011 va entrar en funcionament el repositori de preservació COFRE que garanteix la perdurabilitat d'aquests documents.

Així mateix l'Ateneu Barcelonès s'ha adherit al projecte i, amb el suport de la BC, fa ús del repositori COFRE per a preservar documents digitals de la seva biblioteca.

A final de 2015 s'hi han carregat 86.500 fitxers corresponents a 2.700 documents, que ocupen 1,75 TB.

PADICAT

El portal [PADICAT](#) (Patrimoni Digital de Catalunya), del qual s'ha parlat en l'apartat Fons de la BC, s'encarrega de la preservació digital de la web catalana.

A final de 2015 conté 345.000 captures de 81.000 llocs web amb un volum de 19,8 TB (dades estimades, pendent d'indexació).

5. COL·LABORACIONS

En el cas de les iniciatives cooperatives posades en marxa en anys anteriors, com ara Memòria Digital de Catalunya, ARCA o CANTIC, només s'inclouen les institucions o entitats que s'hi han incorporat per primera vegada el 2015

AEDOM (Asociación Española de Documentación Musical)	Participació en la Comisión de Archivos Sonoros y Audiovisuales	Representació a organitzacions professionals
Ajuntament de Barcelona. Districte de Ciutat Vella	Llegim al Jardí	Activitat cultural
Ajuntament del Vendrell - Casa Museu Àngel Guimerà	Digitalització i difusió Fons Àngel Guimerà	Accés a continguts digitals
Associació Joan Manén	Activitats de l'Associació	Activitat professional
Barcelona Festival of Song	Curs de docència i concerts	Activitat cultural
Biblioteca Nacional de España	Catálogo cooperativa del Dipòsit Legal	Catálogo cooperativa
Col·legi d'Arquitectes de Catalunya	CANTIC	Normalització de noms i títols
CSUC (Consorti de Serveis Universitaris de Catalunya)	Fem memòria	Accés a continguts digitals
	Memòria Digital de Catalunya	Accés a continguts digitals
	PADICAT	Preservació digital
	RACO	Accés a continguts digitals
	<i>Transcriu-me!!</i>	Accés a continguts digitals
	RECERCAT Dipòsit de la recerca de Catalunya	Accés a continguts digitals
	CCPBC Catàleg Col·lectiu del Patrimoni Bibliogràfic de Catalunya	Catàleg col·lectiu
	CCUC Catàleg Col·lectiu de les Universitats de Catalunya	Catàleg col·lectiu
	GEPA	Magatzem cooperatiu
	CANTIC	Normalització de noms i títols
EBLIDA	European Bureau of Library Information and Documentation Associations	Representació a organismes internacionals
École nationale des Chartes	Pràctiques alumnes	Suport a la docència
Escola de Conservació i Restauració de Béns Culturals de Catalunya	Pràctiques alumnes	Suport a la docència
Escola Superior de Música de Catalunya	Pràctiques alumnes	Suport a la docència
Eye Catalunya	Xerrades de creadors innovadors que viuen a Catalunya	Activitat cultural
Europeana	Proveir continguts i facilitar la participació a altres entitats	Accés a continguts digitals
	Participació a l'Europeana Network	Representació a organismes internacionals
ICUB	Setmana de la Poesia	Activitat cultural
IFLA	Participació en el Committee on Copyright and other Legal Matters	Representació a organismes internacionals
Institució de les Lletres Catalanes	Patrimoni literari	Recuperació de fons personals d'escriptors catalans
Institut Cartogràfic de Catalunya	CARTOCAT - Portal de mapes antics georeferenciats	Accés a continguts digitals
La Perla 29	Teatre en l'espai d'Arts i Oficis	Cessió d'espai
Library of Congress	World Digital Library	Accés a continguts digitals

Llotja. Escola superior d'Art i Disseny	240 + història llarga/memòria curta	Activitat cultural
Ministerio de Educación, Cultura y Deporte	Hispana	Accés a continguts digitals
	Consejo de Cooperación Bibliotecaria	Representació a organismes
Parlament de Catalunya	CANTIC	Normalització de noms i títols
Servei de Biblioteques de la Generalitat	Trobada anual de responsables de biblioteques públiques	Activitat professional
	Simfonies per a l'any de les biblioteques	Activitat cultural
UB. Facultat de Belles Arts	Pràctiques alumnes	Suport a la docència
UB. Facultat de Biblioteconomia i Documentació	Pràctiques alumnes	Suport a la docència
UB. Facultat de Geografia i Història	Pràctiques alumnes	Suport a la docència
UOC. Estudis de Ciències de la Informació i la Comunicació	Pràctiques alumnes	Suport a la docència
UPF. Facultat d'Humanitats	Pràctiques alumnes	Suport a la docència
URL	CANTIC	Normalització de noms i títols
Vinseum	CANTIC	Normalització de noms i títols
Viquipèdia	Creació de continguts	Accés a continguts digitals

6. TREBALLAR A LA BC

El 2015 ha continuat el pla d'estades internes voluntàries de personal de la BC en altres unitats de treball diferents a l'habitual. Hi han participat 10 persones

6.1 Comunicació interna

S'han portat a terme trobades periòdiques entre la directora i el personal de la Biblioteca (Espai de Trobada) amb l'objectiu de potenciar la comunicació. Així mateix, s'ha continuat la distribució del butlletí electrònic adreçat al personal de la BC (Comunicació a la BC) iniciada el 2004

6.2 Estades internes

El 2015 han continuat les estades internes de treballadors de la BC que tenen com a objectius principals millorar el coneixement de la Biblioteca, les relacions personals i les habilitats i competències personals.

10 persones han fet una estada en altres unitats de treball. La valoració en funció de la utilitat des del punt de vista personal ha estat de 4,625 sobre 5, i en funció de la utilitat per a la feina habitual de 4,125 sobre 5.

Tots els participants repetirien l'experiència. Els aspectes més valorats són conèixer el funcionament d'una altra unitat i canviar de rutina.

6.3 Cap a RDA

El web de la Biblioteca de Catalunya (BC) té un nou apartat dedicat a RDA (Recursos, descripció i accés), la nova norma de catalogació que substitueix les Regles angloamericanes.

Aquest recurs ha estat creat per la Subcomissió Tècnica d'RDA de la Comissió Assessora de Catalogació de la Biblioteca de Catalunya, amb l'objectiu de recollir informació actualitzada sobre la implementació d'RDA a Catalunya i ser una eina útil per a les biblioteques catalanes que tenen previst aplicar RDA el 2016.

La Subcomissió Tècnica d'RDA ha elaborat una sèrie de documents i recomanacions així com un espai on els professionals de Catalunya poden debatre, compartir informació i plantejar qüestions sobre RDA.

7. PUBLICACIONS

La Biblioteca de Catalunya desenvolupa la seva política específica de publicacions, tant edicions pròpies com coedicions.

- *La impremta a Barcelona*. Lamarca, Montserrat. Barcelona: Biblioteca de Catalunya, 2015. (publicació electrònica)
- *Haidé*. Estudis maragallians. Butlletí de l'Arxiu Joan Maragall. Núm. 4. Barcelona: Biblioteca de Catalunya, 2015. (publicació electrònica)
- *Les Cròniques catalanes*. Barcelona : Biblioteca de Catalunya, 2015. (llibre electrònic)
- *Àngel Puigmiqúel. Una aventura gràfica*. Soldevila, Joan Manuel. Barcelona : Editorial Diminuta i Biblioteca de Catalunya, 2015

8. AGRAÏMENTS

La Biblioteca de Catalunya incrementa constantment el seu patrimoni gràcies a la generositat de les persones, organitzacions, entitats, institucions, etc. que hi han fet donacions. En el web de la BC es pot consultar la llista de donants, tant particulars com entitats